

TALABALARDA KURASH ORQALI VATANPARVARLIK RUHINI SHAKLLANTIRISH

A.X.Komilov

Jizzax davlat pedagogika universiteti Sport turlarini o'qitish metodikasi kafedrası o'qituvchisi

Annotatsiya. O'zbekistonda qadimiy kurash an'analari nafaqat jismoniy tarbiya, balki milliy madaniyat va tariximizni saqlashda muhim rol o'ynaydi. Talabalar hayotida kurash mashg'ulotlari orqali nafaqat sport mahoratini rivojlantirish, balki vatanparvarlik ruhini shakllantirish ham maqsad qilinadi. Bu jarayon yoshlarni milliy qadriyatlar, tarixiy meros va o'z xalqining iroda kuchiga oshno qilish orqali kelajak avlodni mustaqil va vatanparvar fuqarolarga aylantirishni nazarda tutadi.

Kalit so'zlar: urf-odat, milliy ruh, shon-sharaf va qahramonlik, vatanparvarlik, jamoaviylik, do'stlik va hurmat, tarbiya.

KIRISH

Kurashning tarixi va merosi: Kurash qadim zamonlardan beri O'zbekistonda yashirinmagan madaniy meros bo'lib, ko'plab asrlik tarixiy voqealar bilan chambarchas bog'liq. Bu urf-odat, faqatgina jismoniy sport turi emas, balki milliy ruh, shon-sharaf va qahramonlik ramzidir. Tarixiy manbalarda kurash nafaqat jangovar ruhni, balki adolat, do'stlik va vatan himoyasiga bo'lgan ishonchni ifodalaydi. Shu sababli, kurash nafaqat sport zali devorlarida, balki maktab va universitetlarda ham yoshlar tarbiyasining ajralmas qismi hisoblanadi.

Talabalarda vatanparvarlik ruhini shakllantirishdagi roli: Milliy qadriyatlarni o'zlashtirish: Kurash mashg'ulotlari davomida talabalar o'zbek an'analari, tarixiy qahramonlik va vatanparvarlik idealari bilan tanishadi. Bu mashg'ulotlar orqali yoshlar o'z milliy qadriyatlariga hurmat bilan munosabatda bo'lishni o'rganadi. Jismoniy tarbiya va ruhiy mustahkamlik: Kurash nafaqat jismoniy sog'lomlashtirish, balki ruhiy barqarorlikni, iroda va qat'iyatni rivojlantiradi. Jismoniy va ruhiy tayyorgarlik orqali yoshlar o'zlariga bo'lgan ishonchni oshiradi, bu esa ularni har qanday qiyinchiliklarga qarshi kurashishda mustahkam poydevor yaratadi. Jamoaviylik va o'zaro yordam: Sport maydonlarida raqobat bilan birga jamoaviylik, do'stlik va hurmat kabi qadriyatlar rivojlanadi. Talabalar o'zaro raqobatlashish orqali hamkorlik, o'zaro yordam va qo'llab-quvvatlash ruhini o'zlashtiradi, bu esa jamiyatning yanada mustahkam bo'lishiga xizmat qiladi. Milliy identitet va vatanparvarlik: Kurash orqali o'rgatiladigan qadriyatlar yoshlarni o'z mamlakatiga, tarixiga va madaniyatiga yanada hurmat bilan qarashga undaydi. Ushbu jarayon vatanparvarlikni mustahkamlash, milliy identitetni rivojlantirish va kelajak avlodni vatan manfaatlarini yuqori qo'yishga tayyorlashda muhim rol o'ynaydi.

Pedagogik yondashuvlar: Nazariy va amaliy mashg'ulotlar: Talabalar kurash tarixidan va uning madaniy ahamiyatidan xabardor qilish uchun nazariy darslar bilan birga amaliy mashg'ulotlarni tashkil etish zarur. Bu orqali ularning nazariy bilimlari amaliy tajriba bilan boyitiladi. Motivatsion tadbirlar: Yirik sport musobaqalari, seminarlar va tarixiy film namoyishlari orqali talabalar orasida milliy qadriyatlar va vatanparvarlik ruhini yanada mustahkamlash mumkin. Ushbu tadbirlar yoshlarni o'z salohiyatini kashf etishga va kelajakda vatan manfaatlariga hissa qo'shishga undaydi. Ommaviy madaniyat va sport: Universitetlar va maktablarda kurash bo'yicha klublar tashkil etish, yosh sportchilarni qo'llab-quvvatlash va muvaffaqiyatlarini keng jamoatchilikka taqdim etish orqali vatanparvarlik ruhini yanada kengaytirish mumkin.

XULOSA

Xulosa qilib aytadigan bo'lsak, kurash faqatgina jismoniy sport turi emas, balki milliy madaniyat va tariximizni aks ettiruvchi, vatanparvarlik ruhini shakllantiruvchi muhim vositadir. Talabalarda kurash orqali nafaqat jismoniy salomatlik, balki milliy qadriyatlar, qat'iyat va vatanparvarlik ruhini uyg'otish, tarbiyalash mumkin. Shu bilan birga, pedagogik yondashuvlar, nazariy va amaliy mashg'ulotlar ham ushbu jarayonning ajralmas qismiga aylanadi. Kelajak avlodni mustaqil, vatanparvar va madaniyatga hurmat bilan qaraydigan fuqarolar sifatida tarbiyalash uchun kurash an'analarini hayotga tatbiq etish zarurati tobora ortib bormoqda.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Jumadurdiyev B. X., & Komilov, A. X. (2024). Kurash turlarining paydo bo'lishi va tarixiy manbalari. *Экономика и социум*, (10 (125)), 166-169.
2. Kerimov F. A. Sport kurashi nazariyasi va uslubiyoti. –T.: O'z DJTI nashriyot matbaa bo'imi, 2012, 13-20- betlar.
3. Xolmamatovich J.B. (2024). Dzyudo mashg'uloti bosqichlari. *Synergy: Raqamli tergov intizomlararo jurnali* (2995-4827). 5-8.
4. Komilov A. X. (2022). O'zbek milliy kurashi tarixining o'ziga xos xususiyatlari. *Academic research in educational sciences*, 684-687.
5. Jumadurdiyev B.X. (2023). Kurashish san'ati va rivojlanish bosqichlari. *Zamonaviy fanlarda joriy yondashuvlar va yangi tadqiqotlar*. 101-105.
6. Jumadurdiyev B.X. (2023). Milliy kurashning paydo bo'lishi, kurash haqida buyuk allomalar, shoh va shoirlarning qarashlari. *Экономика и социум*. 135-138.
7. Jumadurdiyev B.X. (2023). Kurash sportining o'rni va ahamiyati. *Евразийский журнал академических исследований*, 113-119.

8. Komilov A. (2023). Kurashish qoidalari va xususiyatlari, kurashish tartibi. Research Focus International Scientific Journal. 92-95.
9. Tkacheva, A. The complex conceptual analysis of concepts “masculinity” and “femininity” in Spanish.
10. Aleksandrovna, T. A., Stanislavovna, S. L., & Abdusamiyevna, V. A. (2021). Gender stereotypes in semantics of Spanish proverbs. Linguistics and Culture Review, 1336-1345.
11. Komilov A. (2023). O'zbek kurashi paydo bo'lishi va qoidalari. Евразийский журнал академических исследований, 120-126.

